

Viering 25 februari 2024, 2^e zondag veertigdagentijd

Openingswoord

Welkom in deze viering. Fijn dat u er bent in deze voorbereidingstijd op Pasen. Zoals Louis vorige week noemde, zijn er een aantal halteplaatsen in de veertigdagentijd, waar we stilstaan bij wat de Bijbel ons aan geestelijke voeding biedt. Vorige week ging het over de woestijn en het weerstaan van verleidingen. Vandaag zijn we bij de tweede halteplaats, en horen we over intense ervaringen op de berg.

Ons eigen bestaan en de wereld waarin wij leven, is als een eenheid van tegengelen. Er is vreugde en pijn, liefde en angst, opbouw en vernietiging. Afgelopen donderdag was het 80 jaar geleden dat Nijmegen werd getroffen door een vreselijk bombardement. De stad veranderde in 2 minuten van een plaats van vreugde in een plaats van intense pijn. In de expositie van de indrukwekkende herdenkingsweek, las ik een brief van een van de overlevenden, zij was veel kwijtgeraakt. De brief, gericht aan familie, eindigde met: "in het leven kunnen we niet alles reguleren, maar heb lief en doe goed". Dat raakt aan de boodschap van deze zondag over loslaten en over het licht in tijden van beproeving.

Maken we het stil in onszelf, om los te komen van wat ons bezighoudt en open te worden voor de geest van licht en liefde.

Overweging *Genesis 22, 1-2.9a.10-13.15-18; Marcus 9, 2-10*

Twee indringende lezingen. Twee berg-verhalen, de plaats waar God ontmoet wordt. Over het offer van Isaak, uit Genesis, en over de plotselinge gedaanteverandering van Jezus, uit Marcus. In de voorbereiding merkte ik dat ze mijn begrip misschien wel te boven gaan. En toch kunnen ze ons helpen om te gaan met wat er in het leven gebeurt. Niet als recepten die je kunt volgen, maar als richtingwijzers waarmee ieder ook weer zijn eigen weg moet zoeken.

Abraham is iemand met wie God een bijzondere verbintenis is aangegaan. Hij wordt meerdere keren door God op de proef gesteld, om vervolgens ook gezegend te worden. Zo verlangden Abraham en zijn vrouw Sara tevergeefs naar een kind, en toch wordt hen op hoge leeftijd nog een zoon geschonken, Isaak. En nu vraagt God hem om het meest dierbare, zijn kind, zijn zoon, te offeren. Een onmogelijke eis, een absurde opdracht, zou je zeggen. Maar, zo staat in Genesis, Abraham staat vroeg in de morgen op, zadelt zijn ezel, hakt het hout, neemt zijn zoon mee, en twee

knechten. Na drie dagen komen ze bij de berg van de offerplaats. Wanneer hij de plaats in de verte ziet liggen, gaat hij alleen met Isaak verder, legt het hout op de schouders van zijn zoon, en neemt zelf het mes en het vuur. We zien dat ook afgebeeld in het glas-in-lood in een van de transeptramen. Zo'n verhaal knelt. Wie voelt niet de vraag opkomen: Wat is dat voor vader? Wat is dat voor God? Wat een onmogelijke opdracht, wat een pijn. Wat zouden wij doen, wanneer we zo op de proef worden gesteld? Ons verzetten? Negeren? Vluchten?

Maar niets van dat alles bij Abraham. Een onmogelijke opdracht, en toch gaan! Hij beklimt de berg waar hij zijn zoon moet opgeven. Waar zijn toekomst in duigen valt. Maar midden in die beproeving wordt er naar hem omgezien, en is er een ram om te offeren. Door het vertrouwen van Isaak reikt een liefdevolle God hem een nieuwe toekomst. "Jij bent mij trouw geweest, en daarom zal ik jou en je nakomelingen zegenen.

Moeten we dit zien als een opdracht in de zin van: je moet doen wat je te doen staat? Het leven heeft zijn ingewikkelde kanten, maar heb moed. Hou vol. Dan komt het goed. Is het dat? Zeker, wanneer je iemand of iets gaat verliezen, bijvoorbeeld iemand die je lief is, je gezondheid, misschien wel je levensvreugde, dan is de verwachting van de toekomst voorgoed veranderd. Het leven verandert dan, wordt getekend door gemis. Dan moet je moed hebben. Volhouden.

Of gaat het om meer? Hoe is de houding van Abraham nou eigenlijk? Die komt volgens mij tot uiting in de paar woorden waarmee Abraham antwoordt als God hem roept. "Hier ben ik". Niet: *hier*, op deze plaats, ben ik. Maar hier *bén* ik. Het is een antwoorden met de volle persoon. Zijn hele persoon is aanwezig, er is een ontvangen van wat God hem vraagt. Vertrouwen. Zo luisteren, zo 'er zijn', ontstaat vanuit een houding dat je de toekomst niet altijd zelf kunt maken, dat je zekerheden ook uit handen moet durven geven. Loslaten. Het leven en wat je daarin geschonken wordt, is niet vanzelfsprekend. Je kunt het goede niet altijd vasthouden. Het kan donker worden. Maar in het donker zal er ook licht zijn, en word je gedragen door een liefdevolle God.

Daar gaat het denk ik ook over in het Evangelie, wanneer de drie leerlingen Petrus, Jakobus en Johannes op de berg Tabor getuige zijn van de gedaanteverandering van Jezus. Ook dat is afgebeeld in een van de transeptramen. Voor een kort moment zien de leerlingen Jezus staan, stralend wit tussen Mozes en Elia, de twee belangrijkste profeten uit het Jodendom. Als Licht in de wereld. Wat een vreugde. Op de terugweg laat Jezus weten dat hij zijn leven zal moeten loslaten. Maar de leerlingen hebben zojuist gezien dat er in het duister licht zal zijn. Liefde die doorgaat. Een aankondiging van het Paasgebeuren.

Als het leven wankelt en als je zekerheden moet loslaten, kan vertrouwen hernieuwde kracht geven. Kun je gedragen worden door een liefdevolle God. Ik citeer nogmaals uit de brief van het slachtoffer van het bombardement: “in het leven kunnen we niet alles reguleren, maar heb lief en doe goed”. Als wij daarop antwoorden met “hier ben ik”, worden ook wij van gedaante veranderd.

Cecile Kuijpers

26/02/2024